

Kwaliteitskaart Schorsen en Verwijderen leerlingen

1.0	ASKO Bestuursbureau
Verantwoordelijke	adviseur Passend Onderwijs
Datum van vaststellen	20 december 2021

Doel

Met de invoering van Passend Onderwijs is er een complex geheel ontstaan wanneer ingeschreven leerlingen al dan niet meer op school worden toegelaten (tijdelijk: 'schorsen' dan wel structureel: 'verwijderen')

Deze kwaliteitskaart beschrijft het beleid en de procedures voor de scholen van ASKO, vertaald uit de wet- en regelgeving en uit het beleid van de vigerende Samenwerkingsverbanden. Er is geen vrije interpretatie door ASKO van staand beleid. De kwaliteitskaart geeft vooral handvatten aan scholen hoe om te gaan met leerlingen die men (mogelijk) wil schorsen of verwijderen.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	1
1 Inleiding	2
2 Wettelijk kader	2
2.1 Wet Passend Onderwijs en zorgplicht	2
3 Redenen voor ontzeggen van toegang tot school	3
4 Opvoedkundige en ordemaatregelen.....	4
4.1 Opvoedkundige maatregelen	4
4.2 Ordemaatregelen.....	4
4.2.1 Schriftelijke berisping.....	4
4.2.2 Time-out.....	4
4.2.3 Schorsing	5
4.2.4 Verwijdering	5
4.3 Samengaan van meerdere maatregelen.....	5
5 Verwijderen	5
5.1 Algemeen.....	6
5.2 Wanneer kan een school overgaan tot verwijderen	6
5.2.1 Handelingsverlegenheid	6
5.2.2 Wangedrag van de leerling.....	6
5.2.3 Wangedrag van de ouder(s).....	7
5.3 De verwijderingsprocedure.....	7
5.3.1 Voornemen tot verwijdering	7
5.3.2 Onderzoek n.a.v. verzoek tot verwijdering	8
5.3.3 Op zoek naar een andere school	8

5.3.4 Definitieve verwijdering	8
5.4 Nasleep	9
6 Aangifte politie	9
7 Dossiervorming	9
8 Communicatie en informatie	9
9 Bezwaar	10
Bijlage 1: Wetgeving	10
Wet op het primair onderwijs	10

1 Inleiding

Iedereen is welkom op een school van ASKO. Dit houdt echter niet in dat de scholen automatisch ook elk ingeschreven kind te allen tijde de toegang tot de school toestaan. Soms zijn er redenen om leerlingen te schorsen en eventueel te verwijderen. In dit beleid worden de kaders en criteria daarvoor vastgelegd. Met dit beleid verschaft het bestuur van ASKO duidelijkheid hoe om te gaan met het schorsen en verwijderen van leerlingen.

In het door de scholen opgestelde schoolondersteuningsprofiel (SOP), geven de scholen de grenzen aan waarbinnen hun onderwijs wordt vormgegeven. Het schoolondersteuningsprofiel van een school is te vinden op de website en via de schoolgids van de betreffende school, dit is een wettelijke vereiste.

2 Wettelijk kader

De verwijdering van een leerling is geregeld in artikel 40 lid 11 WPO en artikel 40 lid 18 WEC. Schorsing is geregeld in artikel 40c WPO en artikel 40a WEC. Zie bijlage 1.

2.1 Wet Passend Onderwijs en zorgplicht

Wat is passend onderwijs?

Elk kind heeft recht op goed onderwijs. Ook kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Passend onderwijs beoogt dat leerlingen zodanig onderwijs krijgen dat recht doet aan hun onderwijsbehoeftes. Kinderen die het echt nodig hebben, kunnen nog steeds naar het speciaal (basis)onderwijs. Het doel is dat alle kinderen zo goed mogelijk worden voorbereid op een vervolgopleiding en op een plaats in de samenleving.

Passend onderwijs legt zorgplicht bij scholen.

Per 1 augustus 2014 hebben schoolbesturen een zorgplicht. De uitvoering hiervan ligt bij de scholen. Dat betekent dat scholen ervoor verantwoordelijk zijn om elk kind een goede onderwijsplek te bieden. Als de school (van aanmelding of van inschrijving) niet in staat is om de leerling de extra benodigde ondersteuning te bieden, dan is het de verantwoordelijkheid van deze school om ervoor te zorgen dat het kind elders een passende onderwijsplek krijgt.

Om dit te bereiken vormen reguliere en speciale scholen samen regionale samenwerkingsverbanden. Hierin werken het regulier en speciaal onderwijs (cluster 3 en 4) en speciaal basisonderwijs samen. De scholen in het samenwerkingsverband maken afspraken over de ondersteuning aan leerlingen en de bekostiging daarvan.

Samenwerkingsverband.

Alle scholen van alle schoolbesturen vallen onder een Samenwerkingsverband. Het Samenwerkingsverband heeft als ambitie samenhang in onderwijs en ondersteuning te optimaliseren en te continueren, zodanig dat er binnen het primair onderwijs voor elke leerling zo thuisnabij mogelijk een passende plaats is, waar de leerling zich zo optimaal kan ontwikkelen. Ofwel: ondersteuning zo dicht mogelijk bij het kind, de middelen zo veel mogelijk in de school.

In het ondersteuningsplan geeft het Samenwerkingsverband inzicht hoe passend onderwijs in de eigen regio vormgeven wordt.

In **Amsterdam**¹ werkt het Samenwerkingsverband conform het zogenoemde *schoolmodel*. Dat betekent dat de scholen helemaal zelf verantwoordelijk zijn voor een passend aanbod voor de leerlingen die op die school zijn ingeschreven. Theoretisch gezien komt het Samenwerkingsverband alleen in beeld bij het aanvragen van een toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal (basis)onderwijs (TLV).

Alle scholen hebben een schoolondersteuningsprofiel (SOP) opgesteld. Hierin geven zij aan welke onderwijsondersteuning ze aan leerlingen kunnen bieden en/of waar de grenzen van de mogelijkheden van de school liggen.

Alle scholen moeten voldoen aan een bepaald minimum ondersteuning (de basisondersteuning genoemd) en voldoen daarnaast aan een eigen ambitie ten aanzien van extra ondersteuning.

¹ Het gaat hier om de regio van het Samenwerkingsverband Amsterdam/Diemen.

De basisondersteuning bestaat uit de door de overheid voorgeschreven basiskwaliteit (dit zijn de indicatoren van de onderwijsinspectie), aangevuld/opgehoogd met criteria die door het samenwerkingsverband zijn beschreven.

Als een school aan geeft meer te kunnen bieden dan de basisondersteuning, dan worden deze specifieke ondersteuningsmogelijkheden van de school duidelijk in het SOP beschreven. Deze extra ondersteuning wordt veelal georganiseerd in de vorm van arrangementen.

In **Amsterdam** zijn de scholen vanwege het schoolmodel **verplicht** om extra ondersteuning te bieden. In principe moet iedere leerling op de eigen school onderwijs krijgen als er geen TLV wordt afgegeven.

Scholen vermelden hun schoolondersteuningsprofiel op de website en in de schoolgids zodat voor ouders duidelijk is welke zorg een school wel of niet kan bieden en aan welke onderwijsbehoefte van een leerling een school wel of niet kan voldoen. Het schoolondersteuningsprofiel wordt op schoolniveau en dus voor iedere school afzonderlijk vastgesteld.

3 Redenen voor ontzeggen van toegang tot school

Ondanks alle inspanningen die de school verricht om goed onderwijs te geven in een veilige pedagogische setting, kunnen er toch omstandigheden ontstaan waarbij een leerling tijdelijk of permanent de toegang tot school ontzegd moet worden. Een tijdelijke maatregel is een schorsing, een permanente maatregel is een verwijdering. Maatregelen (ook in een andere vorm, zie hoofdstuk 4) kunnen worden genomen op twee gronden:

1. de school is handelingsverlegen om het onderwijs voor de leerling goed vorm te geven;
2. wangedrag van de leerling of van diens ouders/verzorgers.

Handelingsverlegenheid

Er is sprake van handelingsverlegenheid, al dan niet met extra (interne of externe) ondersteuning, indien:

- de leerling extra onderwijs- of ondersteuningsbehoeften heeft die buiten het schoolondersteuningsprofiel vallen;
- niet voldoende rust en veiligheid op school voor de leerling en/of de andere leerlingen of personeel kan worden gecreëerd;
- noodzakelijk medisch ingrijpen (bijv. toedienen van injecties) en/of een specifieke medische toestand² te grote risico's oplevert.

Wangedrag

Onder wangedrag wordt verstaan:

- het herhaaldelijk en/of langdurig en/of ingrijpend verstoren van het onderwijsproces in de groep en/of in of rondom de school;
- het in gevaar brengen van zichzelf, andere leerlingen, ouders of personeel;

- de uiting van verbaal, psychisch en/of fysiek geweld tegen leerlingen, ouders en/of personeelsleden; hieronder valt onder andere pesten, treiteren, intimidatie, bedreiging, misbruik, discriminatie, racisme.

Wil het bevoegd gezag overgaan tot het opleggen van een ordemaatregel, dan is het van belang dat:

- er een evenredige verhouding bestaat tussen de overtreding die de leerling (of ouder) heeft begaan en de ordemaatregel die wordt opgelegd;
- de leerling (of ouder) ernstige mate van schuld heeft gehad aan de normschending;
- de ordemaatregel door het bevoegd gezag wordt opgelegd conform de in dit beleid beschreven procedures.

4 Opvoedkundige en ordemaatregelen

Indien er sprake is van een reden tot ontzeggen van toegang tot de school (of anderszins), beschikt het bevoegd gezag over de volgende maatregelen:

² Dit ligt vast in het medisch protocol van ASKO.

4.1 Opvoedkundige maatregelen

Opvoedkundige maatregelen zijn pedagogische handelingen die beogen sociaal gewenst gedrag te bevorderen en leerlingen proberen te vormen. Andere voorbeelden van opvoedkundige maatregelen zijn het geven van een time-out, een leerling na laten komen of een leerling strafwerk geven. Het schorsen van een leerling voor minder dan een (school)dag is een opvoedkundige maatregel en géén ordemaatregel conform het gestelde in hoofdstuk 4.2.

Opvoedkundige maatregelen kunnen door een leerkracht aan een leerling worden opgelegd. Een bezwaar door ouders is niet mogelijk.

4.2 Ordemaatregelen

Alle maatregelen hieronder zijn **ordemaatregelen**. Ordemaatregelen worden door het bevoegd gezag opgelegd; per maatregel is de mandatering aangegeven.

4.2.1 Schriftelijke berisping

Een schriftelijke berisping is een door een schooldirectie ondertekende brief, gericht aan de ouders van de betreffende leerling, waarin staat vermeld:

- a. de aanleiding;
- b. de maatregel (in dit geval schriftelijke berisping);
- c. een afspraak voor een vervolgtraject, waarin afspraken worden gemaakt gericht op verbetering;
- d. de consequentie bij herhaling;
- e. de mogelijkheid tot bezwaar.

Een schriftelijke berisping wordt opgenomen in het dossier van de leerling.

4.2.2 Time-out

Er is sprake van een time-out als een leerling voor een periode van *minder* dan 1 schooldag de toegang tot de school wordt ontzegd. Het gaat in de meeste gevallen hier om een moment van 'afkoelen'.

Een besluit tot een time-out wordt door de directeur genomen en mondeling met de ouders gecommuniceerd. Er is geen mogelijkheid tot bezwaar.

4.2.3 Schorsing

Bij een schorsing wordt de leerling tijdelijk het recht op deelname aan het onderwijs en de toegang tot de school ontzegd. Er is pas sprake van een schorsing indien een leerling voor ten minste één dag wordt uitgesloten van het recht op deelname aan het onderwijs op school. De duur van de schorsing moet in verhouding staan tot de aard en de ernst van de overtreding. Een leerling kan voor een periode van ten hoogste 5 schooldagen worden geschorst. Deze termijn kan niet worden verlengd.

Schorsingen kunnen –uitzonderlijke gevallen daargelaten– niet als een verrassing komen voor de ouders. Bij alle in hoofdstuk 3 genoemde redenen moet minimaal eenmaal formeel overleg tussen school en ouders zijn geweest. In het algemeen is een overlegtraject in een vroegtijdig stadium gestart en kan ook het Samenwerkingsverband daarbij actief betrokken zijn. In **Amsterdam** is het Samenwerkingsverband alleen betrokken indien een TLV is aangevraagd en/of er sprake is van een mogelijke thuiszitter.

Bij een schorsing blijft de onderwijskundige relatie met de leerling intact. Dit betekent dat de school maatregelen dient te nemen om te voorkomen dat de geschorste leerling een onderwijsachterstand oploopt gedurende de periode van schorsing. De directeur zorgt er in overleg met de leerkracht voor dat de leerling op zijn/haar niveau huiswerk krijgt opgedragen.

Schorsingsbesluiten worden genomen door de schooldirectie en schriftelijk en door de directeur ondertekend aan de ouders medegedeeld, waarin in ieder geval staat vermeld:

- a. de aanleiding of reden;
- b. wanneer overleg met de ouders is gevoerd;
- c. de maatregel (in dit geval de schorsing);
- d. de ingangsdatum van de schorsing;
- e. de duur van de schorsing;
- f. wijze waarop de school maatregelen neemt om te voorkomen dat de leerling een onderwijsachterstand oploopt gedurende de schorsing;
- g. een afspraak voor een vervolgtraject, waarin afspraken worden gemaakt gericht op verbetering en voorwaarden van toelating van de leerling op de school;
- h. de consequentie bij herhaling;
- i. de mogelijkheid tot bezwaar.

Een afschrift van een schorsingsbesluit wordt toegezonden aan het bestuur, de Leerplichtambtenaar en de Onderwijsinspectie³.

4.2.4 Verwijdering

Verwijdering van een leerling wordt aangemerkt als een eenzijdige rechtshandeling van het bevoegd gezag van een school, waarbij een leerling de verdere toegang tot de school wordt ontzegd. Er is sprake van een voornemen tot verwijdering, wanneer het bevoegd gezag de leerling niet langer op de school ingeschreven wenst te hebben.

De verwijderingsprocedure wordt verder uitgewerkt in hoofdstuk 5.

4.3 **Samengaan van meerdere maatregelen**

Het is mogelijk dat de school meerdere maatregelen tegelijkertijd oplegt. Denk bijv. aan opvoedkundige maatregelen en een schorsing, of een schorsing voorafgaand aan (een voornemen tot) verwijdering. Indien wegens omstandigheden de leerling langere tijd niet meer tot het onderwijs in de klas kan worden toegelaten, maakt de school afspraken om het leerproces ononderbroken te laten plaatsvinden. Dit kan in de vorm van afspraken over huiswerkopgaven, nakijken van werk e.d.

5 **Verwijderen**

5.1 Algemeen

Verwijdering van een leerling is alleen mogelijk wanneer een andere school (bao, sbo, so) heeft bevestigd dat zij die leerling inschrijft. De inspanningsverplichting van de school om de te verwijderen leerling over te plaatsen naar een ander onderwijsinstituut is met de invoering van de Wet Passend Onderwijs maximaal opgerekt. De school heeft de verantwoordelijkheid om aan te tonen dat zij niet in staat is te voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van de te verwijderen leerling. Zij zal die handelingsverlegenheid concreet moeten kunnen afleiden uit haar ondersteuningsplan, eventueel wangedrag moeten kunnen aantonen met tenminste een gedetailleerde registratie van incidenten en de gehanteerde ordemaatregelen, alsmede een beschrijving van de pogingen om met behulp van interne en externe hulpverleners (IB'er, gedragsondersteuners) het ondersteuningsaanbod uit te breiden en de effecten van die pogingen.

5.2 Wanneer kan een school overgaan tot verwijderen

5.2.1 Handelingsverlegenheid

Indien een school constateert dat het niet (of niet meer) kan voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van een leerling, is de school allereerst verplicht om te kijken of het kind extra ondersteuning in de groep kan krijgen. Het ontwikkelingsperspectief en het schoolondersteuningsprofiel vormen hiervoor het uitgangspunt. Indien mogelijk wordt in afstemming met het Samenwerkingsverband een arrangement voor extra ondersteuning ingezet.

Soms is een arrangement niet mogelijk of is er onvoldoende verbetering. Indien de school tot de conclusie komt dat de school onvoldoende ondersteuning kan geven, dan gaat de school met de ouders op zoek naar een andere, meer passende plek.

Indien de leerling een toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal (basis) onderwijs heeft gekregen van het Samenwerkingsverband, kan de school besluiten dat een school voor speciaal (basis) onderwijs die meer passende plek is.

³ De melding aan de inspectie dient digitaal te geschieden met gebruikmaking van het meldingsformulier dat is opgenomen in het Internet Schooldossier (ISD).

Wanneer ouders niet akkoord gaan met de vastgestelde ondersteuning en/of met een meer passende school, kan de school overgaan tot verwijderen van de leerling.

Het voornemen tot verwijdering moet worden gemotiveerd aan de hand van het ontwikkelingsperspectief van de leerling en de ondersteuningsbehoefte die deze heeft. Vervolgens moet aan de hand van het schoolondersteuningsprofiel worden gemotiveerd dat de ondersteuningsbehoefte die de leerling heeft, valt buiten de ondersteuning die de school kan bieden op basis van het schoolondersteuningsprofiel. Daarnaast moet worden gemotiveerd welke middelen en welke mogelijkheden de school heeft aangewend om in eerste instantie wel aan deze ondersteuningsbehoefte te kunnen voldoen.

Indien de school geen passende plek (op een andere school) kan vinden, zal het Samenwerkingsverband een definitieve keuze maken. Het Samenwerkingsverband heeft hierin doorzettingsmacht. Als het Samenwerkingsverband besluit dat de leerling op de school moet blijven, dan is verwijderen niet mogelijk. Consequentie kan echter zijn dat er dan sprake kan zijn van een thuiszitter – hiervoor is het Samenwerkingsverband wél verantwoordelijk.

5.2.2 Wangedrag van de leerling

Indien er sprake is van ernstig en herhaald wangedrag, kan de schooldirectie besluiten om over te gaan tot verwijderen van de leerling.

Daarbij is van belang dat:

- er een uitgebreide incidentenregistratie beschikbaar is;
- maatregelen ter voorkoming van herhaling hebben gefaald (bijv. schorsing, gedragsafspraken, gedragsregulering);
- leerling en ouders zijn gewaarschuwd dat bij eerstvolgende herhaling tot verwijdering wordt overgegaan;
- het belang van de leerling zorgvuldig is gewogen tegen het belang van de school;
- eventuele adviezen ter onderbouwing van het besluit deskundig, onafhankelijk en zoveel mogelijk eenduidig zijn;

- de ouders in voldoende mate zijn gehoord.

In zeer ernstige, doch uitzonderlijke, gevallen kan de schooldirectie het bestuur vragen om over te gaan tot onmiddellijke verwijdering.

5.2.3 Wangedrag van de ouder(s)

In geval van wangedrag door een ouder kan overgegaan worden tot het ontzeggen van de toegang tot de school van de betreffende ouder. Ontzegging toegang betreft een verbod het schoolgebouw en schoolplein te betreden.

De ontzegging van toegang kan maximaal 6 maanden duren, waarna opnieuw een besluit wordt genomen over de wijze van toelaten van de betreffende ouder tot de school. Indien een ouder zich blijft misdragen kan dat leiden tot verwijdering van zijn of haar kind(eren).

Een ontzegging van toegang ouder wordt naast mondeling, altijd schriftelijk en gemotiveerd medegedeeld aan de betreffende ouder. Een afschrift van de brief gaat naar het bestuur.

De schooldirecteur is gemandateerd door het bestuur om tot ontzegging toegang ouder te besluiten.

5.3 De verwijderingsprocedure

5.3.1 Voornemen tot verwijdering

Een voornemen tot verwijdering en de daaropvolgende verwijdering zijn twee formele stappen in een procedure waarin de school er niet in is geslaagd om schouder aan schouder met de ouders te zoeken naar een passende school voor hun kind. Feitelijk is een voornemen tot verwijdering een instrument om te ouders te doordringen van de ernst van de zaak. Ons doel is altijd om in nauw overleg en samenwerking met hen alle stappen te zetten die nodig zijn om de schoolcarrière van het kind voort te zetten op een school die wel de benodigde ondersteuning zal bieden, dan wel het gedrag van het kind zodanig kan corrigeren dat het geen bedreiging voor anderen vormt.

In het geval dat ouders weigeren mee te werken aan nader onderzoek van het kind en de zoektocht naar een passende school, dan is er de noodzaak de verwijderingsprocedure formeel en zorgvuldig te volgen, waarbij een formele aankondiging van het voornemen tot verwijdering, dus een afgedwongen wisseling van school, de vastbeslotenheid van de school onderstreept. **Amsterdam** kent de mogelijkheid om zonder toestemming van ouders een TLV aan te vragen.

Indien de school voorneemt een verzoek tot verwijdering van een leerling bij het bestuur in te dienen, dan bespreekt de schooldirectie dit met de betreffende ouders, met het Samenwerkingsverband, met het bestuur en met de Leerplichtambtenaar.

Als de directie in deze gesprekken niet tot ander inzicht komt, zal hij overgaan tot het indienen van het verzoek aan het bestuur om de leerling te verwijderen. Het besluit van voornemen tot verwijdering wordt door de schooldirectie schriftelijk aan de ouders bevestigd. Hierin vermeldt de schooldirectie minimaal:

- a. de aanleiding, de reden en onderbouwing van het voorgenomen verzoek tot verwijdering;
- b. wanneer overleg met de ouders is gevoerd;
- c. de maatregel(en);
- d. de afspraken, die in het gesprek gemaakt zijn;
- e. een afspraak voor een vervolgtraject, gericht op het zoeken naar een andere passende school.

Tegen een voornemen tot verwijdering bestaat niet de mogelijkheid om in bezwaar te gaan. Bezwaar staat slechts open voor besluiten waaraan een rechtsgevolg is gekoppeld, zoals een schorsings- of een verwijderingsbesluit. Een voornemen tot verwijdering is slechts een schriftelijke aankondiging dat de verwijderingsprocedure in gang wordt gezet.

Een voornemen tot verwijdering kan vergezeld gaan met een schorsing conform hoofdstuk 4.2.3. De schorsing kan te allen tijde slechts maximaal 5 schooldagen duren; verlenging van de schorsing is dus niet mogelijk.

Een afschrift van het voornemen tot verwijdering wordt toegezonden aan het bestuur en de Leerplichtambtenaar.

5.3.2 Onderzoek n.a.v. verzoek tot verwijdering

Het bestuur laat het verzoek tot verwijdering onderzoeken. De school en de ouders zijn verplicht desgevraagd alle betreffende informatie beschikbaar te stellen en mee te werken aan het onderzoek. Het bestuur *moet*, om tot een goed oordeel te komen, de ouders, en de groepsleerkracht en/of IB-er en/of directeur van de school laten bevragen. Ook derden of deskundigen kunnen hiervoor worden bevraged. Van deze gesprekken worden verslagen gemaakt en deze worden voor akkoordverklaring aan betrokkenen voorgelegd. Indien ouders of anderen niet willen tekenen, wordt hiervan een aantekening gemaakt.

Op basis van het onderzoek, welke plaatsvindt door de medewerker Passend Onderwijs van het bestuursbureau, wordt een voorstel tot verwijdering gemaakt, dan wel een voorstel tot handhaving van de leerling. In het geval van handhaving beschrijft het voorstel de wijze waarop handhaving wordt gerealiseerd.

5.3.3 Op zoek naar een andere school

Tegelijkertijd met het onderzoek uit paragraaf 5.3.2 gaat de school, en zoveel mogelijk in samenwerking met de ouders, actief op zoek naar een school die de betreffende leerling wil toelaten. Daarbij stelt de schoolleiding de leerling in staat om het onderwijsprogramma, bijvoorbeeld middels huiswerkopdrachten, zo goed mogelijk te blijven volgen. Een rapportage van de activiteiten van de school en het voorstel tot herplaatsing wordt aan de medewerker Passend Onderwijs voorgelegd. In het voorstel worden tevens de kenmerken van de andere school benoemd, waaronder grondslag/denominatie, schoolondersteuningsprofiel en mogelijkheden tot benodigde ondersteuning, en (extra) reistijd voor de leerling.

5.3.4 Definitieve verwijdering

Het bestuur neemt uiterlijk 8 weken na het voornemen tot verwijdering op basis van het voorstel tot verwijdering, inclusief de rapportage van de school tot herplaatsing, een definitief besluit tot verwijdering. Indien het bestuur *niet* besluit tot verwijdering, wordt de leerling inclusief een aantal afspraken onmiddellijk weer tot de school toegelaten.

Indien het bestuur besluit tot definitieve verwijdering, wordt de leerling uitgeschreven uit de schooladministratie en dient hij de school te verlaten.

Het bestuur zendt afschriften van zijn besluit naar de ouders, de schooldirectie, de leerplichtambtenaar en de Inspectie van het Onderwijs (de laatste alleen bij besluit tot verwijdering).

In dit besluit staat minimaal vermeld:

- a. het genomen besluit;
- b. onderbouwing van dit besluit, waarin tevens duidelijk is welke afwegingen van leerlingbelang versus schoolbelang een rol hebben gespeeld;
- c. datum van verwijdering;
- d. naam van de school die bereid is om de leerling toe te laten;
- e. mogelijkheid tot bezwaar.

Als het bestuur niet besluit tot verwijdering omdat de plaatsing op een andere school aanstaande is, maar niet binnen 8 weken geëffectueerd kan worden, dan kan het bestuur eenmalig de termijn van verwijdering verlengen met maximaal 4 weken.

Daadwerkelijke definitieve verwijdering is echter niet mogelijk wanneer er geen andere school voor basisonderwijs of speciaal (basis) onderwijs bereid gevonden is de leerling in te schrijven, ook niet na de genoemde tweede termijn. Is dat het geval dan zal de directie in overleg met het Samenwerkingsverband

moeten zoeken naar alternatieve manieren om de leerling te voorzien van de benodigde ondersteuning, binnen of buiten de reguliere onderwijskaders. In het uiterste geval kan het Samenwerkingsverband door het bestuur worden gevraagd om gebruik te maken van zijn doorzettingsmacht en een meer passende school inschrijving op te leggen.

5.4 Nasleep

Indien een andere school schriftelijk heeft aangegeven dat zij bereid is een leerling in te schrijven, moet de directeur van de school waarvan de leerling verwijderd wordt op de laatste dag dat de leerling zijn school bezoekt een bewijs van uitschrijving aan de ouders verstrekken. De Leerplichtwet verplicht ouders hun kind ingeschreven te hebben staan. Of ouders dat nu wel of niet doen, behoort niet meer tot de verantwoordelijkheid van de school waarvan het kind uitgeschreven is.

6 Aangifte politie

In het geval van grove verbale agressie, fysiek geweld, ernstige vernieling of het in ernstig gevaar brengen van leerlingen, ouders of personeel, wordt in principe aangifte gedaan bij de politie. De aangifte kan gedaan worden door de desbetreffende leerkracht, maar ook door de directeur van de school. Indien er sprake is van ernstige bedreigingen kan ook aangifte gedaan worden door het bevoegd gezag. Wanneer een leerkracht en/of directeur aangifte doet naar aanleiding van een voorval dat de school en/of het uitvoeren van de functie betreft, dan wordt hiervan melding gedaan aan het schoolbestuur.

7 Dossiervorming

Van elk gesprek dat leidt tot een ordemaatregel en van elk gesprek daarna in verband daarmee wordt een verslag gemaakt. Deze verslagen worden voor akkoordverklaring aan betrokkenen voorgelegd. Indien ouders of anderen niet willen tekenen, wordt hiervan een aantekening van gemaakt. Elk verslag wordt opgenomen in het dossier van de leerling.

8 Communicatie en informatie

Om zorgvuldig en onderbouwd te kunnen werken aan schorsing en verwijdering is het van groot belang dat dit beleid en bijbehorende procedures en regels, vooraf bekend zijn / kunnen zijn. Dit betekent dat de procedure rondom schorsing en verwijdering op de website is terug te vinden en in de schoolgids is vermeld.

Hetzelfde geldt ook voor het ondersteuningsprofiel en de gedragsregels op school. Deze worden op de website en in de schoolgids geplaatst.

Communiceren naar de ouders moet gedurende het gehele proces in heldere stappen, en alle besluiten moeten met duidelijke aantoonbare feiten en argumenten worden beschreven. Ook moet schriftelijk worden aangegeven binnen welk termijn ouders nadere informatie van de school kunnen verwachten over alle relevante (vervolg)stappen. Bij sommige besluiten (zie hoofdstuk 9) wordt ouders gewezen op de mogelijkheid van bezwaar.

Van alle relevante gesprekken wordt een kort gespreksverslag gemaakt.

Ouders hebben de plicht om school en bestuur alle informatie te verstrekken die van invloed (kunnen) zijn voor een te nemen of reeds genomen ordemaatregel.

Voor de ouders bestaat de mogelijkheid om zich te laten bijstaan door een Onderwijsconsulent⁴ of door een klacht in te dienen conform de klachtenregeling.

9 Bezwaar

Bezwaar kan alleen worden aangetekend op bestuursbesluiten, ook bij mandatering aan de schooldirectie, de facto zijn dat:

- schriftelijke berisping - besluit tot schorsing;
- besluit tot verwijdering.

De ouders kunnen binnen 6 weken na dagtekening bij het bestuur bezwaar indienen tegen het genomen besluit. Het bestuur behandelt het bezwaar conform de AWB-procedure en neemt dan binnen 6 weken een beslissing op het bezwaar.

Tegen een genomen besluit tot verwijdering kan ook de school bezwaar aantekenen bij het bestuur.

Indien ouders niet instemmen met de beslissing op het bezwaar kunnen zij in beroep gaan en hun bezwaren voorleggen aan Geschillencommissie Toelating en Verwijdering (cf. Artikel 43 uit de WPO) of de civiele rechter.

Besluiten die door het bestuur worden genomen naar aanleiding van een bezwaar, worden onderbouwd en schriftelijk medegedeeld aan school en ouders. Afschriften worden verstuurd aan de leerplichtambtenaar en de Onderwijsinspectie.

De school en ouders kunnen binnen 6 weken bij het Samenwerkingsverband of bij de Landelijke Geschillencommissie Passend Onderwijs bezwaar aantekenen tegen een besluit van het Samenwerkingsverband. Het Samenwerkingsverband moet zich dan door de bezwaaradviescommissie van het Samenwerkingsverband laten adviseren.

⁴ www.onderwijsconsulenten.nl

Bijlage 1: Wetgeving

Wet op het primair onderwijs

Artikel 40. Toelating en verwijdering van leerlingen

1. De beslissing over toelating en verwijdering van leerlingen berust bij het bevoegd gezag. De toelating tot de school is niet afhankelijk van het houden van rechtmatig verblijf in de zin van artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000. De toelating mag niet afhankelijk worden gesteld van een geldelijke bijdrage van de ouders.
11. Voordat wordt besloten tot verwijdering hoort het bevoegd gezag de betrokken groepsleraar en de ouders van de leerling. Definitieve verwijdering van een leerling vindt niet plaats dan nadat het bevoegd gezag ervoor heeft zorg gedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten. Onder andere school kan ook worden verstaan een school voor speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.
12. Indien tegen het besluit, bedoeld in het eerste lid, van het bevoegd gezag van een openbare school bezwaar is gemaakt, besluit het bevoegd gezag in afwijking van artikel 7:10 van de Algemene wet bestuursrecht binnen 4 weken gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken.

Artikel 40c. Schorsing

1. Het bevoegd gezag kan met opgave van redenen een leerling voor een periode van ten hoogste één week schorsen.
2. Het besluit tot schorsing wordt schriftelijk aan de ouders bekendgemaakt.

3. Het bevoegd gezag stelt de inspectie van een schorsing voor een periode langer dan één dag schriftelijk en met opgave van redenen in kennis.

Artikel 43. Tijdelijke geschillencommissie toelating en verwijdering

1. Er is tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip een landelijke commissie voor geschillen waarbij elke school, school als bedoeld in de Wet op de expertisecentra en school als bedoeld in de Wet op het voortgezet onderwijs is aangesloten.
2. De commissie neemt kennis van geschillen tussen ouders en bevoegd gezag van een school die ontstaan bij de toepassing van:
 - a. artikel 40, derde, vierde, vijfde en elfde lid, en
 - b. artikel 40a, eerste, tweede en vijfde lid.
3. De commissie brengt op verzoek van de ouders binnen 10 weken een oordeel uit aan het bevoegd gezag, rekening houdend met het schoolondersteuningsprofiel en het ondersteuningsplan.
4. Indien een geschil aanhangig is gemaakt bij de commissie en de ouders bezwaar hebben gemaakt tegen de beslissing over de toelating of de verwijdering, neemt het bevoegd gezag de beslissing op bezwaar niet dan nadat de commissie heeft geoordeeld. De termijn voor het nemen van de beslissing op bezwaar wordt opgeschort met ingang van de dag waarop het geschil aanhangig is gemaakt bij de commissie tot de dag waarop de commissie het oordeel heeft uitgebracht.
5. Bij algemene maatregel van bestuur worden voorschriften gegeven met betrekking tot de commissie, waaronder in elk geval het aantal leden, de wijze van benoeming en ontslag en de deskundigheid van de leden van de commissie.

Artikel 63. Beslissingen bijzonder onderwijs inzake toelating en verwijdering en bezwaarprocedure

1. Indien het bevoegd gezag van een bijzondere school op grond van artikel 36, derde lid, een student de toegang weigert, deelt het deze beslissing, schriftelijk en met redenen omkleed, mede door toezending of uitreiking aan de student, onverminderd het bepaalde in dat artikellid.
2. Indien het bevoegd gezag van een bijzondere school op grond van artikel 40 weigert een leerling toe te laten dan wel een leerling verwijdert, deelt het de beslissing daartoe, schriftelijk en met redenen omkleed, mede door toezending of uitreiking aan de ouders. Daarbij wordt tevens de inhoud van het bepaalde in het derde lid, eerste volzin, vermeld. Voordat het bevoegd gezag van een bijzondere school op grond van dat artikellid beslist tot verwijdering van een leerling, hoort het de ouders van de leerling, onverminderd het bepaalde in dat artikellid. Het bevoegd gezag neemt de beslissing, bedoeld in de eerste volzin, zo spoedig mogelijk.
3. Binnen 6 weken na de mededeling, bedoeld in het tweede lid, kunnen de ouders bij het bevoegd gezag schriftelijk hun bezwaren kenbaar maken tegen de beslissing. Het bevoegd gezag beslist binnen 4 weken na ontvangst van de bezwaren. Alvorens te beslissen hoort het bevoegd gezag de ouders.